

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 160 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei
Pe jumătate de an 80 „		
Pe un pătrar de an 40 „		
Un număr 3 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 260 Lei.		

S. Th. Ciprian episcop de Cartagine „Despre unitatea bisericii” studiu istoric-literar

de diaconul I. David.

(Continuare).

Dar de vreme ce opera pe care ne-am produs s'o analizăm nu este o realizare pur literară, ea se prezintă ca atare numai cu privire la formă, iar în ce privește fondul, aparține domeniului teologic, nu ne-am putut dispensa de unele scrieri în afară de cadrul istoriei literare. Am consultat deci cărți de istorie universală, tratate de dogmatică, apologetică, morală, aparținând diferitelor confesiuni religioase fără a ne lăsa influențați de spiritul polemist sau de panegirismul ce transpiră din unele. În domeniul istoriei universale, atât profane cât și bisericești ne-au servit de un prețios indiciu cursurile de istorie universală, ținute de d. R. Căndea profesor la Universitatea din Cernăuți (inedite încă), tratatul său despre „Concordate”¹⁾; Prolegomenele la Istoria Universală de d. Nicolae Iorga²⁾, pe care am avut norocul să le și audiez; Istoria Universală Bisericească de Euseviu Popovici³⁾; Dogmatica lui Comoroșan⁴⁾; Morala de Voiutski⁵⁾ etc., etc). Dintre operele străine de felul acesta

¹⁾ R. Căndea Concordate. Un capitol de istorie politică. Cernăuți 1921.

²⁾ Proleg. la ist. universală de N. Iorga. Partea I-a Papi și împărați. București. 1921.

³⁾ Euseviu Popovici. Istoria bisericească universală. Partea I-a București 1925.

⁴⁾ Alexie Comoroșan: Prelegeri academice din dogmatica ortodoxă. Ce năuți 1887—1889.

⁵⁾ Prelegeri academice din dogmatica ortodoxă de dr. E. Voiutski. Cernăuți 1911.

mi-au stat la dispoziție, în primul rând o mulțime de biografii și disertații unite în volumele lui Migne, începând din timpurile cele mai vechi, până în 1844. Intrucât am avut neapărată trebuință de ele, le-am consultat, Tot așa și istoriile lui Funk⁶⁾ și Duchesne⁷⁾, Tixeront⁸⁾, etc., etc.

Dar impulsul adevărat și curajul pentru alegerea acestui subiect mi l-au dat îndrumările Dlui D. Evolveanu, fostul meu profesor la Facultatea de litere din București, care constatând la un moment dat, că secția clasică a facultății amenință să devină specialitate mai mult teologică de cât literară, ne-a deschis larg porțile literaturii latine din epoca creștină, fixând în anii de studii 1923—24 pe fer. Augustin cu opera sa „De civitate Dei” ca punct principal în programa de interpretare. Astfel se esplică înclinațiunea scriitorului acestor rânduri, de a porni înainte pe căi mai puțin explorate.

Sumar.

Sf. Ciprian și Tertulian. Biografia Sf. Ciprian. Analiza operei „De unitate ecclesiae”. Concepția despre unitatea bisericii: episcopalismul. Diferitele interpretări ale acestei concepții. Stilul, conpoziția, lexicul. Incheiere.
1).

Sf. Ciprian e discipolul și imitatorul lui Tertulian⁹⁾, cu toate că nu pomenește nicăiri în scrierile sale numele acestui geniu, care i-a

⁶⁾ Funk: Kirchengeschichte ed VI. 1911.

⁷⁾ Louis Duchesne: Histoire ancienne de l'Église. Paris 1908 1910 3 vol.

⁸⁾ Tixeront: Histoire des dogmes. Paris. Leoffre 1909.

⁹⁾ Vezi mai pe larg Pierre de Labriolle op. cit. pag. 178—182.

²⁾ Ieronim: „De viris illustribus” 53.: vidi ego quendam Paulum Concordiae quod appidum Italiae est, senem qui se beati Cypriani iam grandis aetatis notarium, cum ipsa admodum esset adolescens, Romae vidisse referreque sibi solitum nunquam Cyprianum absque Tertulliani lectione unum diem praeterisse ac sibi crebro dicere „Da magistrum” Tertullianum significans videlicet.

servit de model, căci amintirea unei căpetenii de sectă religioasă era cât se poate de inoportună într'o operă, în care autorul nu pierde nici un prilej că să înfiereze purtarea acelor care seamănă ceartă și desbinare în sânul Bisericii, pe care dânsul o vrea dea pururea una și nedespartită. Aceasta nu ne împiedecă însă, ca să observăm, la prima vedere, înrâurirea atotputernică a celebrului montanist asupra autorului nostru, nu mai puțin celebru în ortodoxie. Generații după generații se vor hrăni din opera scriitorului, al cărui păcat de frunte a fost, că n'a știut să țină măsura, trecându-i numele sub cea mai desăvârșită tăcere, iar gloria discipolului său, care s'a priceput să clădească un edificiu solid și durabil din materialul împrumutat³⁾ dela magistru, va străluci cu o lumină nepieritoare în decursul veacurilor⁴⁾. Originalitatea lui Ciprian e prin urmare, de o natură cu totul deosebită de cea a lui Tertulian. Menirea sa e să împace extremele în domeniul gândirii, să fixeze doctrina urmând acea cale de mijloc, pe care a proslăvit-o în vremea sa Horațiu; să introducă mai multă claritate și precizie în stil, ca învățătura odată stabilită după criteriul unei cumpeniri înțelepte, să îmbrace o haină potrivită și să se răspândească în felul acesta mai ușor, transformându-se în normă generală de viață. Deosebirea între învățător și ucenic are două laturi bine distinse. Tertulian e de un temperament tumultuos. Faptul, că n'a avut nici odată un post de mare răspundere în Biserică, care să desvolte într'ânsul simțul realității, să-l silească la compromisuri, ci a stat mereu în opoziție, l-a împins la escese în critica sa care se poate justifica până la un punct oarecare. De aci pornește acel conflict tragic cu societatea creștină. Sf. Ciprian dimpotrivă e un caracter de roman, care știe să amestece în mod demn severitate cu blândețta, intrasigența cu îngăduința, compromisul cu înfruntarea eroică a pericolului.

(Urmează).

³⁾ Ieromim. Epistola 84, 2 beatus Cyprianus Tertulliano magistro utitur ut eius scripta probant.

⁴⁾ Vezi în Nrul următor Nota 1.

Rolul missionarului eparhial.

Intr'un articol scris în chestia missionarismului, în acest ziar, făgăduiam, că mă voi ocupa mai târziu, cu rolul missionarului eparhial.

În congresul missionarilor cel dintâi al bisericei ort. române ținut la Arad, s'au pus bazele dezvoltării vieții missionare, cu bărbați plini de vocațiune și cu adevărată și sinceră dorință de-a lupta pentru triumful crucii și al evangheliei Mântuitorului nostru Iisus Christos, împotriva curentelor subversive ale diferitelor secte din România-Mare.

Rolul missionarului eparhial s'a conturat numai, dar nu s'au fixat punctele de orientare, pentru-ca, pe baza experiență celor chemați să se arate o procedură sistematică și uniformă, pentru toată lumea doritoare a intra în șirul apostolilor entusiaști ai Domnului. Cu alte cuvinte lipsește orariul, sau — ca să fac o asemănare — *lipsește călindarul misionarului eparhial.*

Vechiu combatant al baptismului, aș soluționa problema în chipul următor:

Prea Sfinția Sa Episcopul eparhial să dea toate instrucțiunile de lipsă, iar missionarul eparhial să-și formeze călindarul în chipul următor:

Să-se dispună la începutul fiecărui an, ce are să lucreze missionarul, lună de lună.

În Ianuarie să se designeze în fie care protopresbiterat locul, unde să-se țină conferențele pastorale ale preoțimei. Misionarul va căuta contact cu protopresbiterii tractelor, alegându-se persoanele cari vor conferența, lăsând deplină libertate pentru alegerea subiectelor, cari se vor pune la ordinea zilei. Luate — de exemplu — tractele dela noi în ordinea alfabetică, se va începe cu protopresbiteratul Bisericii-albe în Februarie, cu cele următoare până se termină.

La toate aceste conferențe pastorale missionarul eparhial trebuie să fie de față. La terminarea alor câte trei protopresbiterate — adecă cu finele lunii Aprilie, să facă o dare de seamă în ziarul eparhial despre constatările făcute și îmbunătățirile propuse la fiecare conferință. Cu modul acesta preoțimea tractelor, unde vor urma să-se țină conferențele, are punctele de orientare asupra modului de procedură și ordinea de zi

va fi mult mai ușoară de examinat și progresul în muncă mai evidențiat.

În luna August, sau Septembre, se va ținea un congres eparhial missionar, sub presiunea Prea Sf. Sale Dlui Episcop diecezan, având pe missionarul eparhial ca referent asupra activității Sale și a preoțimei din singuraticile protopresbiterate. Desideratele ce se vor aduce, se vor cuprinde într'un proces verbal care tipărindu-se, va fi distribuit preoțimei, pentru a servi de îndemn și de ajutor în lupta antisectară. Nu e exclusă posibilitatea, ca aceste desiderate prin evidențaa devărilor, că sectarismul subminează biserica ort. română din Statul nostru, să nu contribuie la schimbarea legii generale a Cultelor, arătându-se înaltelor guverne ce s'au făcut, prin libertatea legii cultelor, rău aplicată a sectarilor baptiști.

Cunoșteam în Topa de Criș, prima cruce în vârful unei capiște baptiste, — iar dela acordarea drepturilor nemeritate, — crucile osândeii — de-a dreapta și de-a stânga Mântuitorului, — sporesc zilnic. Ei nu cred în cruce, o folosesc însă ostentativ, ca să înșele lumea naivă cu ea. Nu este aceasta insulta suferințelor Mântuitorului Christos? Nu e pălnuirea bisericii noastre ort. române, această insolență satanică?

La muncă, fraților, dacă vrem și mântuirea sufletelor și mântuirea națională a poporului nostru!

*Alexandru Munteanu al lui Vasile
protopresbiter.*

Rolul preotului

întru armonizarea claselor sociale*).

de V. P. Gorneanu preot.

Acesta este titlul subiectului pe care eu, — Veniaminul fraților întru Christos, — mi-am ales să-l dezvolt astăzi în această conferință pastorală, stimulat fiind de convingerea, că nu este bine să intrăm în această conferință cu sufletele deșarte, necum să părăsim această conferință, fără ca sufletele noastre — în urma destăinuirii tuturor convingerilor și doleanțelor noastre pastorale, — să fie predominante de posibilitatea fericitelor satisfacții, la care dintru început au năzuit să ajungă.

Când afirm acest lucru, am în vedere scopul

*) Subiect dezvoltat în Conferința prootească ținută în Orșova la 23 August 1928.

acestor conferințe, care nu poate fi altul, decât complexarea cunoștințelor noastre; întărirea dragostei, cimentarea colegialității dintre noi, și unirea forțelor, în vederea unei munci conștiente și cât se poate mai unitare, pentru redeşterarea vieții religioase-morale culturale, sociale, naționale și economice chiar a poporului nostru, precum și îndreptarea reciprocă, ca să putem îndeplini diferitele servicii religioase: cu cuviință, cu pietate, și mai presus de toate să devenim buni și adevărați păstori de suflete, conducători luminați ai credincioșilor noștri, ferindu-i de orice rătăcire primejdiașă vieții sufletești și materiale.

În acest scop, conferințelor li-se deschide un teren mai vast de activitate și manifestare. Principalele probleme, asupra cărora trebuie să ne îndreptăm atenția sunt — fără îndoială — problemele religioase-morale, ale vieții sufletești, pe care suntem chemați a o ridica la o conștiință vie și clară, și'n felul acesta a o conduce pe calea cea îngustă a luminii, ce duce la Christos, Domnul și Mântuitorul, a cărui turmă o păstori. Din totalitatea incomensurabilă a problemelor de scestă nuanță, bineînțeles, ne vor preocupa cele reclamate mai imperios de nevoia zilei.

Astfel stând lucrurile, am găsit de cuviință să-mi aleg una dintre cele mai importante probleme: „Rolul preotului întru armonizarea claselor sociale,“ pe care acum cu — ajutorul lui Dumnezeu pe care-l binevestim — voiesc s'o dezvolt. Mi-am permis să fac acest prolog pentru ca subiectul conferinței mele să fie cât se poate mai bine înțeles și justificat.

*Prea Onorate Părinte Protopop,
Onorați Părinți și Frați!*

Cel dintăiu lucru care trebuie clarificat în discuția acestei probleme, este să arătăm întrucât preotul, are sau nu vre-un rol în această privință; al doilea cum putem argumenta, că acest rol este o datorință imperioasă și cardinală a misiunii preoțești; iar al treilea și cel mai de căpetenie lucru în discuția acestei probleme, este să arătăm cum și-ar putea preotul mai bine îndeplini acest rol al său, în ce privește armonizarea claselor sociale?

Odinioară. la noi, în vieașa socială, preoții aveau un rol mult mai intens decât astăzi. Așa, preoții prezidau sfatul sătesc cu bătrânii satului; judecau și aplănuau neînțelegerile dintre oameni împreună cu jurații poporului, în fața preoților se contractau căsătoriile, ș. a. ș. a. Datinele, precum și legile civilo-bisericești din trecut conțin o sumă de dispoziții, care investeau pe preot cu atribuțiuni pe care astăzi nu le mai are.

Pe zi ce trece, rolul preotului s'a tot îngustat până acolo, în cât a ajuns să ni-se pună întrebarea: dacă preotul mai are vre-un rol social sau că el afară de celebrarea serviciilor divine în biserică și de propagarea învățăturii creștine, nu are nici-un rost social?

În urma îngustării tot mai mult a rolului preotului, în societatea noastră suntem iarăși în situația de a ne întreba: erau oare, rolul și atribuțiunile preotului din trecut mai îndreptățite și conforme cu misiunea lui evanghelică; sau în felul cum se procedează astăzi, cu înlăturarea preotului din toate instituțiile și așezămintele sociale este mai compatibil cu misiunea preoțească?

Pentru a da un răspuns cât se poate de sănătos, acestei întrebări, suntem avizați să ne adresăm la izvorul învățurii creștine, adică la însuși exemplul Mântuitorului și al apostolilor.

Cel mai înalt scop moral către care Mântuitorul a îndrumat omenirea, este — fără 'ndoială — pur sufletesc și ceresc. După sf. evanghelii, omul, înainte de orice lucru, trebuie să-și poarte grijă de suflet și să se gândească neîncetat la cer. „Nu vă temeți de cei ceucid corpul, iar sufletul nu pot să-l ucidă“. (Mat. 10. 28) și „Ce va da omul în schimb pentru sufletul său?“ (Mat. 16. 26).

Acesta este temeiul sufletesc și ceresc al învățurii Mântuitorului: „Căci ce folos este omului de va dobândi lumea toată, iar sufletul său își va pierde?“ (Mat. 16. 26). „Căutați mai întâiu împărăția lui D-zeu și toate celelalte se vor adăuga vouă“.

Cu toate acestea Mântuitorul n'a disprețuit viața pământească a omului și n'a încetat nici o clipă de-a propovădui împărăția lui D-zeu. nu numai în cer ci și pe pământ: „Vie împărăția Ta, fie voia Ta, precum în cer așa și pe pământ“. (Mat. 6. 10).

Unde se vede într'un mod eclatant cât de bine sa'ngrijit Mântuitorul de viața socială a oamenilor, este atunci când se ocupă cu împăcarea tuturor categoriilor de interese, fie între indivizi singuratici, fie între clasele sociale, fie chiar între popoare.

N'avem decât să ne gândim la ura sălbatică dintre Iudei și Samarineni, cari deși erau învecinați și aveau dese atingeri, se considerau unii pe alții spurcați și nelegiuți.

Pentru împăcarea și armonizarea lor, Mântuitorul mergea la Samarineni, sta de vorbă cu ei și le spunea lucruri minunate. Vorbind cu femeea samarineană aceasta-l întreabă: „Părinții noștrii în muntele acesta s'au închinat; și voi ziceți că în Ierusalim este locul unde se cade a ne închina“ !

Zis-a ei Iisus: „Muere crede mie că va veni vremea când nici în muntele acesta, nici în Ierusalim vă veți închina Tatălui.“ Va veni vremea și acum este, când închinătorii cei adevărați se vor închina Tatălui cu duhul și cu adevărul. . . . Duh este D-zeu, și cei ce se închină Lui cu duhul și cu adevărul se cade să se închine“. (Ioan 4. 21-24),

Ca să împace și să armonizeze națiunile Mântuitorul nu cruță nici pe Iudei nici pe Samarineni de-a le schimba însuși felul lor de închinare către D-zeu, din care ei făcuseră obiect pe ceartă și de ură.

În relațiunile neamului evreesc cu poporul roman cuceritor, Mântuitorul a dat iarăși dovadă neperitoare de felul cum a rezolvit El conflictul sufletesc al Iudeilor cari erau turburați și nenorociți pentru că trebuiau să plătiască dajdii Romanilor.

Turburarea aceasta pe de-o parte și căutarea cu orice preț să-L prindă în cuvânt și să-L pieardă pe Mântuitorul, pe de altă parte, au determinat pe Farisei să trimită pe ucenicii lor împreună cu Irodianii la dânsul zicând: „Ce ți-se pare ție? Se cade a da dajdie Cesarului, sau nu? Iar Iisus cunoscând viclesugul lor a zis: „Ce mă ispitivi fățarnicilor, arătați-mi mie banul dajdiei. Iar ei au adus lui un dinar. Și a zis lor; „Al cui este chipul acesta și cecece scrie pe el? Zis-au lui: al Cesarului. Atunci a zis lor: Dați dar Cesarului cele ce sunt ale Cesarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui D-zeu.“ (Mat. 22. 15-21).

Ca să împace conflictul acesta grozav dintre Iudei și Romani, Mântuitorul nu s'a sfiit să-i îndemne pe Iudei să plătiască birurile convenite poporului roman deși după obiceiurile iudaice, fiii poporului ales nu trebuiau să dea dajdie nimănui. Mântuitorul zicea altădată lui Petru: „Fii poporului israelitean sunt scutiți de dajdie. „Dar ca să nu-i smintim pe dânsii (Romani) mergând la mare, aruncă undița și peștele pe care vei prinde întâi, ia-l și deschizând gura lui, vei afla un statir; acela luându-l dă-l lor pentru mine și pentru tine“. (Mat. 17. 26-27).

Pentru a-i împăca pe oameni cu autoritățile Sfântul apostol Pavel poruncește zicând: „Tot sufletul să se supună stăpânilor celor mai înalte“. Că nu este stăpânire fără numai dela D-zeu. . . Pentru aceea cel ce se împotrivește stăpânirii, lui D-zeu se împotrivește și care se împotrivesc, judecata își vor lua loruși. (Rom. 13. 1-2) etc. . .

După cum sa'ngrijit Mântuitorul de împăcarea și armonizarea poporului iudeu cu neamurile și autoritățile celelalte, tot așa s'a îngrijit și de împăcarea și armonizarea diferitelor clase sociale între ele și a oamenilor între ei.

Așa de ex. pentru împăcarea oamenilor între ei Mântuitorul îi învață pe toți să se roage lui D-zeu astfel: „Și ne iartă nouă păcatele noastre, precum și noi iertăm greșelilor noștri (Mat. 6. 12.) Că de veți ierta oamenilor greșelile lor, ierta-va și vouă Tatăl vostru ceresc. Iar de nu veți ierta oamenilor greșelile lor, nici Tatăl vostru nu va ierta păcatele voastre!“ (Mat. 6. 14-16).

(Va urma).

De-a dreptul dela fabrică

au sosit la librăria diecezană brăne preoțești în roșu și albastru de unde se pot comanda cu prețuri moderate.

Mărturisindu-ne să ne cuminecăm.

Meditație de preotul **Sineslu Bistrieanu**.

„Și iarăși ieșind din hotarele Tirului și ale Sidonului a venit la marea Galileii în mijlocul hotarelor Decapolei. Și a adus la dânsul un surd grăind cu anevioie, și l-a rugat pe dânsul, ca să pună mâna pe el. Și luându-l pe el din mulțime deosebi, a pus degetele sale în urechile lui și scuipând s'a atins de limba lui, și căutând la ceriu a suspinat și a zis lui: Efata! Și îndată s'au deschis auzurile lui, și s'a deslegat legătura limbii, și grăia drept. Și a poruncit lor, ca să nu spună nimănui. Și pe cât el le poruncia, și mai mult vestiau. Și mai mulți se mirau zicând: Toate le-a făcut bine, și pe surzi i-au făcut de aud, și pe muți de grăesc“. (Iisus Cristos, Dr. P. Barbu).

Marele doftor al omenimei, Iisus Christos, vindecă de boala sa un surdo-mut, îl redă societății iarăși ca om deplin. Și când cu ochii sufletești privesc pe acest netericit surdo-mut, mă gândesc că oare nu suntem noi asemenea acestuia; căci sunt momente, când urechea ne este surdă și legată ne este limba, ca apoi iarăși se apropie ceasul, că apropiindu-ne de Mântuitorul, ne atinge cu mâna sa făcătoare de minuni, câștigăm auz dentru a asculta vocea lui Dumnezeu și devenim în starea de a rosti cuvinte de credință dumnezeiască.

Când vorbesc astfel fac aluzie la sf. botez. Și mă gândesc îndurerat, cât timp s'a strecurat dela acest botez și dela nevinovăția copilăriei! Sărman om! Oare și-ar prinde bine să te mai reintorci odată spre baptisteriu, spre botez, ca așa să-ți recâștigi nevinovăția de odinioară!

Este ceva în lume, ce ca și sfântul botez, curăță de păcate și aceasta e sfânta cuminecătură, căreia trebuie însă să-i premeargă o sinceră mărturisire; iar rezultatul este cel amintit. Dar se pretinde o leacă de osteneală și... mai ales voință; căci nu-i ușor a face o mărturisire sinceră. Aci să ne opăcim o leacă.

1. Să ne transpunem cu gândul la timpul primăverii. Iarna a fost deajuns de grea și lungă, că nu mai contenea neaua, ploaia și viforințele, și vântul rece atingea dureros oasele trudite ale celor mai bătrâni — bunăoară eu — și perdusem orice nădejde de mai bine. Se milostivește Dumnezeu și mereu se luminează și razele soarelui devin mai prielnice și aruncă spre pământul umed căldura binefăcătoare. Indată se observă în lume mișcări vioaie și oameni ocupați. Oare ce vrea acest roi de lume, de muncitori, prin grădini și livezi? Vreau să ajute soarelui, ca puterea lui să fie binefăcătoare bătrânului pământ, voesc să pregătească vatra pământului ca să devină primitoare sumedeniilor de grăunțe, ca încălzite de razele soarelui să incolțească, să crească și să producă roadă bogată.

Muncitorul în grădină răscolește cu lopata pământul; îl zdrumică, îl curăță de rădăcinile nefolositoare a buru-

jenilor din anul trecut, pe cari le face grămejoare menite focului.

Tot astfel și plugariul, care își scoate plugul din șopron, și îl curățește frumușel, fierul îl duce la fierar să-l ascuță, și pregătind toate cele de lipsă. Injugă boii și pornește la țarină; iar strălucitorul fier se înfige în pământ, șiruind brazde. Pietre și rădăcini, spini și nămol — scoase la iveală prin fierul plugului — sunt frumos adunate și îndepărtate. Și semănătorul cu săculețul la braț, rostind un sincer și duios „Tatăl nostru“ asvârle grăunțele sănatoase în acest pământ, carele ca o mamă bună, primește în sânul său aceste grăunțe, le încălzește mereu, le pricinuește moartea, ca apoi să reinvie sub înfățișare de iarbă verde și apoi să producă spic și grăunțe.

Spuneți iubitorilor, nu vi se înfățișează aci o icoană dragălașă și carea se potrivește mult cu munca duhovnicească îndeplinită de Christos în mărturisire și sf. cuminecătură? Noi însă să ne nevoim a deschide larg porțile sufletului, ca să îmbrățișăm această muncă duhovnicească a milostivei binefaceri a dumnezeescului Mântuitor. De m'am mărturisit și cuminecat, sufletul meu e deșteptat spre o nouă viață, căci cea de până acum era amorțită, întocmai unui mort în păcatul apăsător; iar aceasta numai ca rezultat al unei fapte bune, al unei îndreptări roditoare.

Și oare pe ce cale aș ajunge la acest spor rodnic? Numai, astfel că îndepărtez reaua buruiană a înclinărilor spre cele rele, căci la dimpotrivă nici mila lui Dumnezeu și nici cuvintele și povețele Mântuitorului nu odrăslesc și fructe încă nu dă.

Indiferentismul, zis și nepăsarea a pricinuit, ca suflete de creștin să se peardă; iar la aceasta a contribuit mult lipsa unei sincere rugăciuni și a unei gândiri mai adânci; căci prea ușuratic, prea superficial, ne-am obicinuit a privi la cele religioase. De exemplu: cercețarea bisericii, de a ne ridica pălăria trecând pe lângă o sf. cruce, credem că prin aceasta am făcut deajuns, ca lumea să ne considere de buni creștini. Trebuia s'o știu însă că-i îndoit de groasă scoarța pe sufletul meu dacă înjur, de sunt invidios, de urăsc și alte asemeni patimi ce mă covârșesc. N'ar mai trebui să mai amintesc alte patimi mai grave: ca vrăjmășia, zgârcenia ori desfrâul, cari întocmai ca niște tufe de scâietate, îmi sângerează sufletul și-mi amorțesc tot ce aș mai posedez nobil în interiorul meu. Ajuns în acest stadiu, un unic mijloc de vindecare mai am, o sinceră și temeinică mărturisire.

(Urmează).

Cuvinte înțelepte.

Nimeni nu este fericit înainte de moarte.

*

(Diction latin)

Câtă vreme ești fericit vei avea o mulțime de prieteni; dar în vremuri de restrîște vei fi părăsit.

*

(Ovidiu, poet latin)

Mai bine mai târziu, decât niciodată.

(Diction franceza)

Circulare

din anii 1796—1928, după alfabet

(Continuare din Nrul 2).

Regule sanitare de observat la înmormântări și cimiterii. 28.II 1876 Nr. 808 B.

Religiunea copiilor la caz de treceri confesionale; cărei confesiuni aparțin copii. 521/1884.

Religiunea să o propună nesmintit preotul 2506/903, 372/903, 4059/1928

† Revoluțiunea franceză se aduce la cunoștință 1/IX. 1796.

† Răscularea gloatelor se face având să țină preoțimea din Caraș 6 cătane sau să dea 600 f. iar fiecare preot 3 fl. 23/1796

† Religiunea să se propună cu succes, demândă împăratul 23/1801, 23.III 1826.

† Religiunea să se propună până la 18 ani băieților și fetelor în toată Dumineca 22/II. 1827.

Regule de observat la desgroparea și transportarea cadavrelor. 465/1875.

Recurentului la postul de preot care corupe pe alegători, i-se nimicește alegerea; a doua oară este eschis dela candidare. 471/1875.

Reuniunile de cântări să nu mai țină probe de cant noaptea; să nu fumeze și să aducă băuturi în școală; copiii de școală să nu meargă la asemenea reuniuni. 2706/1910.

Reuniuni preoțești. Sulevându-se ideia la alegerea de deputați preoțești pentru Sinod, în colegiul preoțesc din Logoj, — de a se înființa o Reuniune preoțiască. Episcopul Popasu înștiințează, că preoțimea tractului Vârșeț a subscris 500 fl., iar Prea Sfinția Sa dă 400 fl. și toți preoții diecezei să se facă membrii. 1126/1869.

Revizuirea parohiilor; Minist. de Culte. 49838/1926.

Romano-catolicii, luteranii și calvinii trecând la ortodoxism să se ungă cu sf. mir, iar unitarii să se boteze. Sinod. ecum. II. can. 7. Sinod. ecum. VI. can. 95.

Spese comunale; nu au să plătiască preoții. Art. xx din 1886; § 138 din legea com. 257/1889. No. 32412/1926 și 7257/1927 Min. de Interne Ord. consist. 3048/1928.

† Școala teologică din Vârșeț și tas. II. se înființează. 5/IV 1822.

† Statariul intră în vigoare. 20/III. 1839.

† Școala teologică din Vârșeț se redeschide 23. X 1850. Seminarium teologic în Caransebeș; pentru înființarea lui dăruiește căpit. G. Crișturean de Criștiur din Brașov 1000 galbeni. 296/1868.

Steagurile naționale pentru alături; să se ia jos de pe biserici în timpul Postului Mare. 88/1869 protopresb.

Scaunele în biserici; instrucțiuni pentru vânzarea lor. 975/1867.

† Slujba dumnezeiască să se țină regulat; vecernia utrenia și liturgia. 2/VI 1816 No. 19040 al Consiliului ung. Nrii. 22/1850, 1114/1867, și 686/1878.

Statutul organic intră în vigoare. 212/1869.

Spesele deputaților; să se arunce 2 cr. de suflet. 6826/1877.

Sidoxia; statut pentru răscumpărarea ei. 1431/1893.

Schimbare în matricole nu se poate face fără știrea consistoriului. 253/899.

(Urmează).

ȘTIRI

Locale.

Duminecă în 131. c., după masă publicul intelectual din orașul nostru a avut prilejul să asculte conferința D-lui inginer Dion Mardan profesor la Politehnică „Impresiuni dintr'o călătorie în America”. Contrar dela cele spuse premergător conferinței sale, că o excursie povestită nu are deosebită importanță, impresiunile conferențiarului au fost împărțite cu atâta talent și atâta gust, încât conferința decursă într'o atmosferă de multă familiaritate, a fost un bun prilej de recreație sufletească. Descriind în culori vii și atrăgătoare viața și civilizația oamenilor din Lumea nouă, în aproape toate manifestările sale superioară celei ale noastre, conferențiarul a știut să pună crâmpoie din această civilizație în fața stărilor dela noi. Neapărat că antiteza fiind desăvârșită, a stors răsese și ilaritate totdeauna. Românul este dotat cu un spirit satiric, batjocuritor și nu odată ar trebui mai degrabă să plângă și să deplângă unele stări inapoiate dela noi decât să treacă cu un ușor zâmbet de ironie peste ele... In ce privește viața materială, practică este bine organizată în America și dacă este ceva unde europenii îi întrec pe americani este lectura, cetitul cărților de studii; având o concepție cu totul practică pentru toate, în țările unde „timpul este bani”, o muncă ce reclamă răbdare, jertfă de forțe, de timp nu se bucură de multă considerație; dacă se și citește ceva acolo, trebuie să fie ceva senzațional, altfel nu are importanță. In schimb sportul, educația fizică este neîntrecută la dânsii; și în legătură cu sportul conferențiarul istorisește un epizod tipic al mentalității sportivo-file americane...

Luni a fost săptămânala conferința aranjată de Corpul didactic. Ne-a onorat în această zi Dl profesor universitar Silviu Dragomir, care cu o deosebită vervă a vorbit despre *Românii din vestul peninsulei balcanice*. Despărțiți de marea masă Slavă de către frații lor din nordul Dunării (dela Donaris, cuvânt traco-illiric) Românii aceștia ocupau o parte din Serbia veche. Multe nume de localități și indeosebi de munți și regiuni, ce sunt

curat românești sunt dovezi nelădoelnice, că acestea au fost locuite de Români și risipesc părerile tendențioase ale istoricilor neprieteni nouă. În secolele XII și XIII ei pleacă aproape în masă înspre vestul Peninsulei. Natural, că în drumul lor de păstori au lăsat iarăș vestigii sigure despre trecerea lor. Stabilindu-se îndeosebi printre Croați, ei sunt citați în numeroase documente — împărătești chiar — și conferențiarul citează mai multe documente de acest fel. Erau mai mult păstori; se ocupau însă și cu cărăușia negoțului mărfurilor italiene ce veniau din porturile lor de pe Adriatică. Astăzi au pierit aproape cu totul; dintre cei așezați în Istria, în secolul trecut a murit și ultimul reprezentat al acestora; pe coastele dalmatine, indicile ce ne mărturisesc de existența lor, este faptul — curios de altfel — că păstorii numără oile până la zece în românește...

Conferențiarul este călduros aplaudat pentru însuflețita tratare a unui subiect științific și din punct de vedere național atât de însemnat și atât de bine tratat.

O senzațională descoperire științifică. Într-o recentă ședință a Academiei de științe din Paris un profesor a făcut o comunicare senzațională. Este vorba anume, că medicul Le Normet din armatele coloniale ar fi descoperit un serum care poate înlocui sângele, evită transfuziunea și împiedecă hemoragiile grave... În nădejdea serului însă să ne păstrăm singuri sănătatea sângelui!

Ungaria vecinic aceeaș. Într-o consfătuire a partidului majoritarilor din Parlamentul unguresc ținută zilele acestea, contele Bethlen a declarat, că scopul politicii Ungariei este și va rămânea *păstrarea independenței țării* (adică menținerea eliberării lor de sub austrieci) *de o parte și restaurarea unirii naționale* (adică robirea celorlalte naționalități) de altă parte. Este vechia și cunoscuta politică cu două fețe a asupritorilor noștri de ieri. Incepând cu revoluția din 48 au inaugurat-o și cu mirare sau mai de grabă fără mirare constatăm, că frunțașii politicii ungurești nu s'au emancipat încă de ea.

Rectificare. În studiul păr. I. David „Despre unitatea bisericii“ din Nr. trecut s'a strecurat o greșală de cules, care face de neînțeles, fraza întâia din aliniatul al doilea. Pentru restabilirea înțelesului frazei, șirul prim de pe pagina 4-a este a se ceti în continuare la șirul al patrulea din aceeaș pagină.

Recvizite bisericesti

dela cele mai renumite fabrici din străinătate au sosit și se află de vânzare la

Librăria Diecezană.

Convocare

Membrii „Societății Naționale Crucea Roșie a României Filiala Caransebeș“ prin prezenta sunt rugați a lua parte la „Adunarea generală“ ce se va ținea **Duminică în 20 Ianuarie** a. c. la orele 4 p. m. în sala Casinei române din Loc.

La ordinea zilei:

- 1) Raportul președintei
- 2) „ cassarei
- 3) „ bibliotecarei
- 4) „ secretarului.

Președintă:

Elena Neamțu

Secretar:

Teodor Roșca

Atragem atențiunea Domnilor Păroși
cari au primit „Calendarul Românilui“ și nu l-au desfăcut până în prezent să binevoiască a înapoia exemplarele nevândute, de oarece la noi s'a epuizat.

Librăria Diecezană.

Aduc la cunoștința On. public
că mi-am deschis un

Atelier de pictură

în Cacoveni,

jud. Caraș, unde pregătesc

steaguri, praznicare, ripide, chivoturi și tot felul de obiecte ce se țin de arta picturii. — Rugând sprijinul Onor. public:

Atelierul de pictură E. POPOVICIU

„MEHADIA“ CASSĂ DE PĂSTRARE SOCIETATE PE ACȚII ÎN MEHADIA**Convocare.**

Domnii acționari ai casei de păstrare „Mehadia“, societate pe acții, sunt invitați cu tot respectul a participa la a

XXIV-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 17 Februarie 1929 la orele 10 a. m., în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Alegerea a 2 membri pentru autentificarea protocolului.
2. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1928, prezentarea bilanțului, raportul comitetului de supraveghiere și darea absoluturului, propunerea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere referitor la împărțirea profitului pe anul de gestiune 1928.
3. Alegerea a unui membru în direcțiune conform §-lui 16 din statute.
4. Alegerea membrilor în comitet.
5. Modificarea §-lui 13 din statute.
6. Propuneri.

Direcțiunea

Pentru a putea exercita dreptul de votare, fiecare acționar trebuie să depună la institut acția sa dimpreună cu cupoanele până la 14 Februarie 1929, ora 10 a. m.

ACTIVA		CONTUL BILANȚ PRO 31 DECEMBRIE 1928		PASIVA	
Cassa în numerar	86.102 70	Capital social	200.000 —		
Cambii	3.829.580 —	Fond de rezerve general	122.911 75		
Realități	9.090 50	„ „ „ pt. dubioase Lei 84.000 39			
Efecte	7.000 —	Dotățiunea anului 1928 „ 66.000 —	150.000 39		
Cassa de păstrare postală	1.233 84	Fond de binefacere	6.000 —		
Mobilier	283 50	Depuneri spre fructificare	3.106.453 86		
Debitori	2.509 —	Dividende neridicate	3.052 —		
		Interese transitorii	215.000 —		
		Profit curat	132.381 54		
	3.935.799 54		3.935.799 54		

SPESE		CONTUL PERDERE & PROFIT PRO 31 DECEMBRIE 1928		VENITE	
Interese depuneri	406.624 31	Interese scont	268.200 —		
Competințe de timbru	4.635 —	„ efecte	1.500 —		
Impozite	98.646 46	Chirie	14.400 —		
Salare	252.000 —	Provisiuni	707.955 50		
Spese diverse	35.384 —	Diverse	3.615 81		
Dotarea fondului pt. dubioase § 32	66.000 —				
Profit curat	132.381 54				
	995.671 31		995.671 31		

Mehadia, la 31 Decembrie 1928

Martin Cincheza m. p.
contabil

Hia Ioan m. p.
cassar

DIRECȚIUNEA:

George Popescu m. p.
președinte

Simeon Ion m. p.
dir. executiv

Martin Cincheza m. p.

Iosif Capușa m. p.

Ienache Cena m. p.

Mihail Grecu m. p.

Grigorie Popescu m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Subsemnatul comitet de supraveghiere examinând conturile prezente, le-am aflat în ordine și consonanță cu registrele institutului.

Nicolae Hiclean m. p.

Samailă Vladucean m. p.

Iosif Țepeneag m. p.

Iosif Rittersporn m. p.

Ion Blidariu m. p.